

11. Balonarski pozdrav z višav

Izvedeli bomo:

- ☞ katere podatke vsebuje opis predmeta,
- ☞ kako opišemo predmet s pomočjo ključnih besed in bistvenih podatkov v miselnem vzorcu.

Učiteljica, baloon!

Krasen balon je!
S katerimi pridevniki bi ga opisali? Je velik, napihnen, pisan, mavričen ali vznemirljiv?

Učence sredi pouka zmoti balon, ki se spušča v bližini šole.

Preberi opis toplozračnega balona.

TOPLOZRAČNI BALON	
Toplozračni balon je zračno plovilo.	VRSTA PREDMETA zračno plovilo
Namenjen je rekreativnemu letenju ali športnemu udejstvovanju. Uporabljajo ga tudi za oglaševanje in turistične ogledе.	NAMEMBNOST - rekreacija, šport - oglaševanje, turizem
Sestavljen je iz treh glavnih delov: kupole, gorilnikov in košare. Kupola je največji in najbolj opazen del balona. Pogosto je pisanih barv in različnih oblik. Narejena je iz najlona, ki je lahek material in ne prepušča zraka. Na vrhu kupole je nameščen izpustni ventil, skozi katerega balonar po pristanku izpušča zrak.	
Gorilnika segrevata zrak v kupoli. Povezana sta s košaro in kupolo.	
Košara je spodnji del balona. Med letom so v njej potniki, tovor in plinske jeklenke. Ima kovinsko ogrodje, z zunanje strani pa je prepletena z ratanom ali vrbovimi vejami, ki ublažijo trk ob pristanku.	
Toplozračni baloni se razlikujejo po velikosti kupole in košare. Kupola balona, ki lahko v košari prevaža tri do štiri osebe, je visoka med 18 in 24 metri, njen premer pa je približno 16 metrov.	
Toplozračni balon za letenje deluje po zakonih fizike. Hladnejši zrak, ki obkroža balon, potiska balon s toplim zrakom navzgor. Bolj ko je zrak v kupoli segret, višje se balon dvigne. Za spust se mora zrak ohladiti. Balon se giblje z vetrom, zato letimo ob ugodnih vremenskih razmerah. Največkrat je to zjutraj, takoj po sončnem vzhodu.	
Kljub temu da običajen polet s toplozračnim balonom traja približno eno uro, je Rusu Fedorju Konjuhovu uspel polet okrog Zemlje. Okoli 34 000 kilometrov dolgo pot je opravil v enajstih dneh in s tem postavil svetovni rekord.	

Ob besedilo vpiši dele opisa. Dopolni jih z bistvenimi podatki iz besedila.

2

ZANIMIVOSTI, POSEBNOSTI

VELIKOST

SESTAVNI DELI (KUPOLA,
GORILNIKA, KOŠARA) IN
MATERIAL

ZNAČILNOST, DELOVANJE

Označi sestavne dele toplozračnega balona. Pomagaj si z besedilom.

3

ogrodje gorilnika

Odgovori na vprašanja. Zapiši kratke odgovore.

Kateri del toplozračnega balona je največji?

Kateri del balona je narejen iz naravnih materialov?

Katera naprava segreva zrak v kupoli?

Kaj balonu omogoča letenje?

V kakšnih pogojih balon lahko leti?

Koliko časa običajno traja polet z balonom?

5

Ali bi bila tvoja izkušnja s poletom lahko del opisa toplozračnega balona? Pojasni odgovor.

Na podlagi opisa balona dopolni miselni vzorec.

ZANIMIVOSTI,
POSEBNOSTI

VRSTA PREDMETA
- zračno plovilo

NAMEMBNOST,
UPORABA
- reklamiranje
- turizem
- rekreacija, šport

ZNAČILNOSTI,
DELOVANJE

KUPOLA

SESTAVNI DELI, MATERIAL

GORILNIKA

VELIKOST

KOŠARA

6

Opis predmeta je besedilo, v katerem opisujemo zunanost predmeta. Najprej predstavimo splošne podatke o predmetu (**vrsta, namembnost**), nato opišemo še podrobnosti (**sestavni deli, material, barva, velikost, delovanje, značilnosti**). Glede na to, kateri predmet opisujemo, lahko dodamo tudi druge njegove značilnosti, na primer **pogoje uporabe** ali **različne vrste predmeta**.

Preberi podrobnejši opis kupole.

Kupola balona je iz najlona, ki je lahek material in ne prepušča zraka. Je tudi odporen na visoko temperaturo, saj se zrak v notranjosti vreče segreje tudi do 150 °C in več.

Vreča je sestavljena iz več kosov materiala, ki so sešiti z vodoravnimi in navpičnimi šivi. Tako dobi kupola svojo značilno obliko.

Kupola je največji del balona, zato jo v zraku hitro opazimo. Njeno velikost izkoriščajo podjetja, ki nanjo natisnejo svoj logotip in se na ta način oglašujejo.

7

a) Podčrtaj:

- material, iz katerega je narejena kupola, z rdečo barvo,
- lastnosti tega materiala z modro barvo,
- razlog za oglaševanje na kupoli z zeleno barvo,
- drug izraz za besedo kupola z vijolično barvo.

b) Zapiši navodilo za balonarja. V kakšnem vremenu in kdaj je primerno leteti?

.....

.....

.....

V razredu tekmujte, kdo je natančnejši pri risanju balona.

Kupola je z vodoravnimi šivi po višini razdeljena na tretjine. Zgornja tretjina je zelene barve, vmesna rumene in spodnja modre. Na kupoli je narisana velika tiskana črka b, ki zavzema prostor znotraj srednje tretjine. Črka je rdeče barve in črno obrobljena. Rjava košara je prepletena z vejami.

8

